

Deviis for, at de saaledes antagne Seminarier vare vel stiftede til at være Lærere i Almueskolerne. I den Henseende forekommer det mig, at man kunde have noget Mere at ønske, end den Prøve, der bliver aflagt ved Examenscommissionen, og det saa meget mere, naar man paa Grund af den vilde gaae til at nedlægge Statsseminarierne. Jeg troer, at den bedste Prøve paa de vedkommende Læreres Duelighed vilde være den, at de kunde vinde Communebeboernes eller Forældrenes Kjærlighed og Anerkjendelse for Digtighed, og at man, naar man vilde indrette disse Examenscommissioner, maatte, forinden man kom til at nedlægge Statsseminarierne, vedtage et Lovforslag, der gik ud paa, at ikke alle Skolelærere skulde have fast Ansættelse, men at Communalbestyrelsen skulde være berettiget til at affætte og affstedige dem, eftersom de fandt dem tjenlige for Skoleunderviisningen eller ikke. Vil man imidlertid ikke gaae ind derpaa, vil jeg foreslaae en anden Fremgangsmaade. Man kunde nemlig sige, at Kommunen skulde have Ret til paa samme Maade som nu at vælge Skolelærere, men at disse, før de fik fast Ansættelse med fast Løn og Pensionsret, skulde ansættes paa Prøve i omtrent fem Aar. Dersom man fik en saadan Bestemmelse, troer jeg, at Communerne vilde være nogenlunde betryggede, og jeg holder mig forvisset om, at man da kunde gaae til at nedlægge nogle af Seminarierne; men saalænge Forandring deels med Examenscommissionerne og deels med Hensyn til Skolelærernes faste Ansættelse ikke er steet, kan jeg ingenlunde være med til at vedtage et Lovforslag, der gaaer ud paa strax at nedlægge to af Statsseminarierne. Det er ikke uden Betydning, hvad der er fremhævet af den høitagtede Kirke- og Underviisningsminister, at der paa Statsseminarierne er Pladser for mange dygtige men fattige unge Mennesker, som der paa en let Maade kunne blive uddannede til Skolelærere, og dersom man vilde nedlægge Statsseminarierne, forekommer det mig altsaa, at man derved vilde gjøre det mere vanskeligt for de begavede men fattige unge

Mennesker at opnaae at blive Skolelærere. — Naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) omtalte, at man ved Skolepengene kunne anstille en Prøve mellem de private og Statens Seminarier, skal jeg sige, at jeg vilde kunne gaae ind paa hans Anstuelse, naar der ved Statsseminarierne blev forskellige Classer, saaledes at de meest Velhavende gavede det højeste Beløb, medens der efter den forskellige Formuenhed blev forskellige Classer nedad, ligesom ogsaa enkelte Frielasser. Paa denne Maade fik Statsklassen en større Indtægt, og man gjorde det dog ikke aldeles umuligt for begavede men fattige unge Mennesker at lade sig uddanne til Lærere, hvorhos det kunde være, at man saa ogsaa derved ligesom ved Examenscommissionen kunde komme til en bedre og mere alvorlig Prøve og Skappelyst imellem de to forskellige Arter af Uddannelsesinstituter. At man nu strax uden Skade skulde kunne nedlægge to Seminarier kan jeg ikke foreslaae, og jeg kan overhovedet ikke være enig med de ærede Medlemmer, der, skjøndt de fremhæve, at Underviisningen er noget af det vigtigste for Landets Borgere, og at man ikke skal spare paa at bidrage til en bedre Almueunderviisning end den, vi nu have, dog paa den anden Side ville have Alt udviklet ad privat Veie, saaledes at Staten saa meget som muligt fritages for at bidrage til Almueunderviisningen. Naar man her har Instituter, hvorigenem det paa en mindre bekostelig Maade bliver muligt at opnaae de Kundstaber, som udfordres til at være Skolelærere, synes jeg dog, at man ikke skal affkære de unge Mennesker, der ikke have Evne til at bære de Udgifter, som fordres paa et Friseminarium, derfra. Jeg troer ogsaa, at det Bidrag, Staten her udreder til Almuens Underviisning og Oplysning, i det Hele taget er vel anvendt. Jeg skal ikke forsøge Sagen videre, men, naar man vil gaae løs paa at fremme det Spørgsmaal, om det er paa Tiden nu at nedlægge noget af Statsseminarierne, troer jeg, man maa tage anderledes fat derpaa i det Hele taget. Man maa da ikke alene un-